

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง
STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN PRACHARATH SCHOOL PROJECT : CASE STUDY OF PHATTHALUNG PROVINCE

วรรณฤดี มณฑลจรัส¹ , อนุสรรา สุวรรณวงศ์²
WANRUEDEE MONTHONJARAS¹ , ANUTSARA SUWANWONG²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ จำนวน 135 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการยกระดับการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นต้นแบบด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารจัดการบุคลากรอย่างมืออาชีพ ด้านการบริหารจัดการองค์การอย่างมีอัตลักษณ์ และด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ประการ ได้แก่ (1) การจัด

¹ นักศึกษาปริญญาโท สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

² ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการกำหนดกลยุทธ์ (2) การเปรียบเทียบกลยุทธ์ด้วยกระบวนการ Benchmarking และ (3) การวิพากษ์กลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ และ 2) แนวทางการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการ ได้แก่ (1) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (2) การพัฒนาบทบาทของบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง และ (3) การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนประชารัฐต่อไป

คำสำคัญ: 1. แนวทางพัฒนา 2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

ABSTRACT

This research aimed to 1) study of strategic leadership of school administrators in Pracharath school project: case study of Phatthalung province and 2) study the strategic leadership development guidelines for school administrators in the Pracharath school project: case study of Phatthalung province. The population of this study was teachers and administrators, totally 135. Data were collected by questionnaire and interview form. The data was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The findings were as follows: 1) strategic leadership of school administrators in Pracharath school project: case study of Phatthalung province is at the highest level which consisted of visionary performance enhancement, master of leadership, professional human resource management, identity of management and strategic management. 2) strategic leadership development guidelines of school administrators in Pracharath school project: case study of Phatthalung province consisted of two guidelines. The first guideline was strategic formulation consisted of; (1) strategic formulation workshop, (2) strategic comparison by benchmarking process, and (3) strategic review by experts. The second guideline was strategic implementation consisted of (1) strategic communication

workshop, (2) developing role of change agent, and (3) visiting best practice school. This research has generated knowledge about the strategic leadership development of administrators which will be beneficial for furthering the school's operation.

Keywords: 1. Developmental Strategies 2. Strategic Leadership

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2575 ได้ระบุบทบาทของผู้บริหารว่า เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถทั้งด้านบริหารและวิชาการตามสมรรถนะ และมาตรฐานตำแหน่งและบริหารงานอย่างมีธรรมมาภิบาล สอดคล้องกับคุรุสภาที่ได้ระบุมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ในมาตรฐานที่ 11 ด้านเป็นผู้นำและสร้างผู้นำว่าต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพสร้างวัฒนธรรมขององค์กรด้วยการพูดนำ ปฏิบัตินำ และจัดระบบงาน ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม โดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้สำเร็จแล้ว จนนำไปสู่การพัฒนาตนเอง คิดได้เอง ตัดสินใจได้เอง พัฒนาได้เองของผู้ร่วมงานทุกคน

การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ ซึ่งความสำเร็จขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลแล้วแต่ขึ้นอยู่กับภูมิปัญญา ความคิดอ่าน และแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้นำในองค์กรทั้งสิ้น (ธัญญลักษณ์ เหล่าจันทร์, 2551) ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ ปรับเปลี่ยนลักษณะภาวะผู้นำให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างท้าทาย ซึ่งผู้บริหารองค์การควรมีคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่ง คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (พระอาทิตย์ ทองบุราณ, 2555) ซึ่งนับว่าเป็นภาวะผู้นำอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญในยุคปฏิรูปการศึกษา โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำกลยุทธ์จะสามารถวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจ และสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังความสามารถ รวมถึงมีความสามารถในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมวางแผนปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ปฏิรูปโรงเรียน เปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความทันสมัย (สมชาย เทพแสงและทัศนาศ แสงศักดิ์, 2553)

ทั้งนี้รัฐบาลได้ประกาศขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาภายใต้โครงการสานพลังประชารัฐ ซึ่งเป็นการสานพลังทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลง ด้วยเจตนารมณ์ดังกล่าวจึง

เป็นที่มาของโครงการสานพลังประชารัฐ และมีการบันทึกข้อตกลงสานพลังประชารัฐ ด้านการศึกษา พื้นฐานและการพัฒนาผู้นำที่จะใช้ขับเคลื่อนและยกระดับการศึกษาของประเทศไทย โดยการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติผ่านโครงการผู้นำเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนตามพื้นที่ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำพัฒนาคุณภาพคนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

จากการศึกษาพบว่าในเขตพื้นที่ภาคใต้ ผลการประเมิน PISA ปี พ.ศ.2543 และ พ.ศ.2552 พบว่าทักษะการอ่านของผู้เรียนช่วงอายุ 15 ปี มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาระหว่างภูมิภาคค่อนข้างมากโดยผู้เรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีระดับ ความรู้และทักษะการอ่านต่ำที่สุด ในปี พ.ศ.2552 ผลการทดสอบความรู้และทักษะการอ่านต่ำกว่าปี พ.ศ. 2543 ทุกภูมิภาค ยกเว้นกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยภาคใต้มีผลคะแนนลดลงมากที่สุด (สถณี อา ขวานันทกุล, 2555) นอกจากนี้ผลการทดสอบ O-net โรงเรียนประชารัฐในปี พ.ศ.2559 ยังพบว่าภาคใต้ มีผลคะแนนการทดสอบต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ๆ การพัฒนาโรงเรียนประชารัฐในจังหวัดพัทลุง จึงนับว่าเป็น กลไกส่วนหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงให้กับโรงเรียนในเขตพื้นที่ภาคใต้ให้มีคุณภาพการศึกษา ที่ดีขึ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการ โรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง เพื่อนำผลที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการผู้นำเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน (CONNEXT ED) อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไทยต่อไป

2. โจทย์วิจัย

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษา จังหวัดพัทลุงอยู่ในระดับใด

2.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียน ประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุงเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง

3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 โครงการสานพลังประชารัฐสามารถสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการผู้นำเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน (CONNEXT ED) และสามารถนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของประเทศไทย

4.2 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ภายใต้การสนับสนุนของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) รวมทั้งสิ้น 135 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 12 คน และครูจำนวน 123 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 12 คน และครูที่ปฏิบัติงานในโครงการโรงเรียนประชารัฐ โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน โดยใช้การโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota sampling) และการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนประชารัฐเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งโรงเรียนบางแห่งมีจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียนประกอบกับครูที่ปฏิบัติหน้าที่และมีบทบาทในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนประชารัฐในแต่ละโรงเรียนมีครูผู้รับผิดชอบส่วนใหญ่โรงเรียนละ 2 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง โดยมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการยกระดับการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ 3) ด้าน

การบริหารจัดการองค์การอย่างมีอัตลักษณ์ 4) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรอย่างมืออาชีพ และ 5) ด้านการเป็นต้นแบบด้านภาวะผู้นำ

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 แบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง พัทลุง โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการยกระดับการปฏิบัติงานขององค์การอย่างมีวิสัยทัศน์ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการบริหารจัดการองค์การอย่างมีอัตลักษณ์ จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรอย่างมืออาชีพ จำนวน 5 ข้อ และ 5) ด้านการเป็นต้นแบบด้านภาวะผู้นำ จำนวน 5 ข้อ

5.3.2 แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยเลือกพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ตอบอย่างอิสระ

5.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการศึกษาวิจัยไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ดังนี้

5.4.1 การหาค่าความเที่ยงตรงโดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถาม ซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.4.2 การหาค่าความเชื่อมั่นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (try – out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) โดยผลจากการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.959

5.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.5.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.5.3 การวิเคราะห์สรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ครูในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 30 ปี

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 30 ปี

6.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการยกระดับการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการเป็นต้นแบบด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรอย่างมีอาชีพ 4) ด้านการบริหารจัดการองค์การอย่างมีอัตลักษณ์ และ 5) ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

6.4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยแนวทางสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ แนวทางที่หนึ่ง คือ การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการ ได้แก่ (1) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการกำหนดกลยุทธ์ (2) การเปรียบเทียบกลยุทธ์องค์การด้วย Benchmarking และ (3) การวิพากษ์กลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ แนวทางที่สอง คือ การนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการ ได้แก่ (1) การจัดอบรมเทคนิคการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (2) การพัฒนาบทบาทของบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง และ (3) การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ

7. อภิปรายผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านการบริหารจัดการองค์การอย่างมีอัตลักษณ์ 3) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรอย่างมืออาชีพ 4) ด้านการเป็นต้นแบบด้านภาวะผู้นำ และ 5) ด้านการยกระดับการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ โดยการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารรูปแบบใหม่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐยังต้องการได้รับการพัฒนาในด้านองค์ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนบน กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารเนื่องจากองค์การต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานต่างๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ดี มีวิสัยทัศน์และมีความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สามารถปรับวิธีการบริหารให้ทันต่อสถานการณ์ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาได้อย่างชัดเจนเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมรวมถึงแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ในการวางแผนและดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา เช่นเดียวกับเพ็ญพิชชา โคตรชาติ (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นมุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงจึงได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรสมัยใหม่ที่มีความสำคัญต่อการบริหารองค์กรในปัจจุบัน เนื่องจากองค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ส่งผลให้ผู้บริหารองค์กรจะต้องมีวิธีการบริหารงานที่เน้นการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้การ

ดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร เทศารินทร์ (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนสถานศึกษาไปยังเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดผล ดังนั้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ก็จะสามารถพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาที่สูงขึ้นได้ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก หากผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรมีทักษะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ดีก็จะสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจนอันเป็นผลให้การบริหารองค์กรบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการวิจัยในครั้งนี้ค้นพบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ 2 ประการ ได้แก่ แนวทางการกำหนดกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพและแนวทางการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยอภิปรายแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

7.1 แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ คือ การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้การกำหนดกลยุทธ์เป็นขั้นตอนแรกของการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่จะต้องพิจารณาเลือกเส้นทางหรือวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและพัฒนาทักษะการวางแผนกลยุทธ์หรือการกำหนดกลยุทธ์เพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของรินดา น้ำใจสุข (2556) ที่ทำการวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรีเขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยส่งผลกระทบต่อการทำงาน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดกลยุทธ์และด้านการนำกลยุทธ์ไปใช้ โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 51 ทั้งนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสถานศึกษามีการกำหนดแนวทางหรือกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมีการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาเพราะการกำหนดกลยุทธ์จะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ อภิชาติ เหมพา (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์สามารถทำนายประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ได้ร้อยละ 86.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถกำหนดทิศทาง พันธกิจ เป้าหมายในอนาคตได้อย่างมีวิสัยทัศน์ บุคลากรในองค์กรเกิดการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลดการต่อต้านในองค์กร มีการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับกนกวรรณ ภูเขาแก้ว (2557) ที่ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ทำให้องค์กรเข้าใจทิศทางการดำเนินงานของตนเองได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการวางแผนกลยุทธ์เป็นแผนหลักที่กำหนดทิศทางการบริหารงานเป็นกระบวนการขั้นตอนที่จะนำพาองค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดกลยุทธ์เป็นอีกหนึ่งทักษะสำคัญของผู้บริหารที่จำเป็นต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ทั้งนี้การดำเนินงานที่จะช่วยยกระดับการกำหนดกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิจัยครั้งนี้ค้นพบการดำเนินงาน 3 ลักษณะ ได้แก่

7.1.1 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อการกำหนดกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเรียนรู้เทคนิควิธีการวิเคราะห์และการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปกำหนดกลยุทธ์อันจะเป็นประโยชน์และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโรงเรียน สอดคล้องกับปัญญา คำพญา (2558) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจะเน้นจะอยู่ที่การปฏิบัติได้ เป็นการแก้ปัญหาด้วยภาคปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติการมากกว่าการบรรยายหรือการอภิปราย มุ่งปรับปรุงความสามารถและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของสมาชิกแต่ละคน มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่การเพิ่มพูนทักษะ ความรู้และประสบการณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มพูน

ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในเรื่องที่จัดฝึกอบรมนั้น ๆ โดยตรง รวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจริง

7.1.2 การเปรียบเทียบกลยุทธ์องค์การ คือการเปรียบเทียบกลยุทธ์ในโรงเรียนของตนเองกับโรงเรียนอื่น เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างและนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน สอดคล้องกับจินตนา จันทรเจริญ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การสำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้วยการเทียบเคียงสมรรถนะ ได้กล่าวว่าการเทียบเคียงสมรรถนะเป็นกระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การในการพิจารณาว่ามีสภาพใดบ้างที่จะสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับองค์การอื่น แล้วนำความรู้ที่ได้มาจัดการวางแผนการปรับปรุงองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

7.1.3 การวิพากษ์กลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการกำหนดกลยุทธ์เข้ามามีส่วนร่วมในการวิพากษ์กลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อแก้ไขและพัฒนากลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดก่อนจะนำไปใช้ปฏิบัติจริง สอดคล้องกับสกนธ์ชัย ชะนูนันท์ (2556) ที่กล่าวว่าการวิพากษ์เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในการวิจัย เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้ถกเถียงและตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการหลักฐานและข้อค้นพบ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับวงวิชาการ

7.2 แนวทางการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ คือการเชื่อมโยงแผนกลยุทธ์และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน โดยวิทยา ด้านธำรงกุล (2546) ได้กล่าวว่า การมีแผนกลยุทธ์ที่ดีก็มิได้เป็นหลักประกันว่าองค์กรจะก้าวไปสู่ความสำเร็จได้ หากองค์กรนั้นไม่สามารถนำกลยุทธ์ที่วางไว้ไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ดังนั้นแผนกลยุทธ์ที่ดีจึงควบคู่กับการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิผลด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณรภา อิงพงษ์พันธ์ (2554) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า ผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มัชฌิมเลขคณิตด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีค่ามากที่สุด อาจเนื่องจากการนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งนับว่าเป็นหลักสำคัญมากของการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยมีระบบการทำงานเป็นทีม ต่างมุ่งให้สถานศึกษามีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการปฏิบัติที่ดีเพื่อที่จะสร้าง

แนวความคิดให้เกิดเป็นผลงานที่เป็นรูปธรรม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุภาพร ภิรมย์เมือง (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ รองลงมาคือด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ด้านการประเมินผลการควบคุม และด้านการจัดทำกลยุทธ์ จะเห็นได้ว่าการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัตินั้นมีความสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากแผนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว ไม่ได้เป็นสิ่งที่ทำให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานเกิดเป็นรูปธรรมและประสบความสำเร็จ ทั้งนี้การดำเนินงานที่จะช่วยยกระดับการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิจัยครั้งนี้ค้นพบการดำเนินงาน 3 ลักษณะ ได้แก่

7.2.1 การจัดอบรมเทคนิคการสื่อสารกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสาระได้พัฒนาทักษะการสื่อสารและถ่ายทอดกลยุทธ์ไปสู่ผู้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับศิริพร อินทิแสง (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า ปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการดำเนินการตามแผน ฉะนั้นสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง โดยการจัดประชุม อบรม สัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่คณะทำงานเกี่ยวกับการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เพื่อให้การพัฒนาการดำเนินการตามแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

7.2.2 การพัฒนาบทบาทของบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีบทบาทของการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และถ่ายทอดกลยุทธ์ไปสู่ระดับปฏิบัติการ รวมทั้งให้การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์นั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับสุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล (2559) ที่กล่าวว่า บุคคลแห่งการ

เปลี่ยนแปลงเป็นผู้มีบทบาทดำเนินการต่างๆที่เป็นไปเพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงให้เป็นผลสำเร็จ รวมถึงการควบคุม ดูแลกิจกรรมต่างๆ ของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้ดำเนินการไปได้ด้วยดี สอดคล้องกัน เป็นผู้ประสานงานและเป็นตัวกลางในการสื่อสาร เป็นเสมือนคนกลางที่ต้องทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทั้งการวางแผน ปรับแผน และดำเนินการ

7.2.3 การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศึกษาดูงานผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศในด้านต่างๆ เช่น โรงเรียนนวัตกรรม โรงเรียนดีประจำตำบล โรงเรียนประจำจังหวัด โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ศราวุธ ทาคำและคณะ (2557) ที่กล่าวว่า การดูงานภายนอกองค์กรเป็นการเปิดประสบการณ์ให้กับบุคลากรได้เห็นการทำงานขององค์กรภายนอกที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งเป็นวิธีการปฏิบัติงานที่บุคลากรไม่เคยเห็นมาก่อน ส่งผลให้บุคลากรสามารถนำมามุมมองที่ได้รับมาปรับใช้ในองค์กรของตนได้ อีกทั้งยังเป็นตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากได้เห็นรูปแบบการทำงานขององค์กรอื่น อันนำไปสู่การจุดประกายให้บุคลากรเกิดการเปรียบเทียบรูปแบบหรือขั้นตอนการทำงานของตนเองกับองค์กรภายนอก

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ในหัวข้อเชื่อมโยงแนวคิดจากแผนกลยุทธ์และนำมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นอันดับแรก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคนิคการสื่อสารกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติให้แก่ผู้บริหารและครู หัวหน้ากลุ่มสาระ รวมทั้งพัฒนาบทบาทของครูในโรงเรียนให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา และส่งเสริมการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

8.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ในหัวข้อการรวบรวมข้อมูล

ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นอันดับสอง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล เพื่อกำหนดกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์ของโรงเรียนกับโรงเรียนอื่นโดยกระบวนการ Strategic Benchmarking เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์เข้ามามีส่วนร่วมในการวิพากษ์กลยุทธ์ของสถานศึกษาเพื่อแก้ไขและพัฒนากลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดก่อนจะนำไปใช้ปฏิบัติจริง

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนั้นควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนพระราชรัถ วิทยาลัยจังหวัดพัทลุงด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนพระราชรัถ วิทยาลัยจังหวัดพัทลุงต่อไป

8.2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนพระราชรัถ วิทยาลัยจังหวัดพัทลุง ดังนั้นควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนพระราชรัถ วิทยาลัยจังหวัดพัทลุงเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

9. บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ ภูษาแก้ว. (2557). การนำเสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับ

สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.)

ครุสภา. (2556). มาตรฐานการประกอบวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2561, จาก

<http://www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=136&did=255&tid=3&pid=6>.

จินตนา จันทร์เจริญ. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรสำหรับ

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนด้วยการเทียบเคียงสมรรถนะ. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

- จิรัชญา ผาลา. (2558). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนบน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 38(1), 133.
- ธัญญลักษณ์ เหล่าจันทร์. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้นำทางการศึกษา กับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- บวร เทศารินทร์. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 8(1), 137.
- ปัญญา คำพยา. (2558). การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ. พศ.สาร, 7(79), 6.
- พรรณรภา อิงพงษ์พันธ์. (2554). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พระอาทิตย์ ทองบุราณ. (2555). ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ นักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก ชุดที่ 56. Online Journal of Education. 7(1), 2361.
- เพ็ญพิชชา โคตรขาลี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- รินดา น้ำใจสุข. (2556). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรีเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิทยา ด้านธำรงกุล. (2546). การบริหาร: Management. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟเอดดูเคชั่น.
- ศราวุธ ทาคำและคณะ. (2557). สรรสาระองค์กรแห่งความสุข เล่ม 1 : กระบวนการเคลื่อนงานสร้างสุข. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.
- ศิริพร อินทิแสง. (2559). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)

- สกนธ์ชัย ชะนูนันท์. (2556). การเข้าร่วมงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ American Educational Research Association Annual Conference 2013 ณ เมืองซานฟรานซิสโกประเทศสหรัฐอเมริกา. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(3), 127.
- สมชาย เทพแสงและทัศนาศาสตร์. (2553). ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนของจังหวัดทางภาคเหนือ. วารสารศรีนครินทร์วิโรจน์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 2(ฉบับพิเศษ), 201-204.
- สฤณี อาชวานันทกุล. (2555). ความตกต่ำของการศึกษาไทย: O-NET และ PISA บอกอะไรกับเรา สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2560, จาก <http://www.tcijthai.com/news/2012/02/scoop/170>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- สุภาพร ภิรมย์เมือง. (2556). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร)
- สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล. (2559). สรุปการบรรยายพิเศษ หัวข้อ Change Management หลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารสาธารณสุข. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จาก <http://hpe4.anamai.moph.go.th/hpe/data/australia/CM.pdf>.
- อภิชาติ เหมพา. (2556). การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).

10. คำขอบคุณ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากคณาจารย์หลายๆ ท่าน โดยเฉพาะอาจารย์ดร.อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งท่านได้ให้ความเมตตา กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณประธานกรรมการสอบป้องกัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร และกรรมการสอบป้องกัน อาจารย์ดร.สงบ อินทรมณี ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ซึ่ง

คำแนะนำที่ได้รับมาจากทุกท่าน ล้วนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตต่อไปได้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบคุณครูและผู้อำนวยการโรงเรียนในโครงการโรงเรียนประชารัฐ จังหวัดพัทลุง ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลต่างๆ ในการตอบแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตร สาขาภาวะผู้นำการบริหารและการจัดการการศึกษา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่คอยให้ประสานงานและให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงเพื่อนๆ พี่ๆ นักศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำงานเสมอมา

ขอขอบคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง ทั้งยังเป็นแรงผลักดันที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่สนับสนุนการลงวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับงานวิจัยเป็นอย่างดี